

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده داروسازی
قالب نگارش طرح درس
نیمسال تحصیلی: نیمه اول 97-98

عنوان درس: فارماکولوژی	مخاطبان: دانشجویان ترم پنج کارشناسی پیوسته علوم آزمایشگاهی
تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری	درس پیش نیاز: فیزیولوژی نظری، بیوشیمی پزشکی 1
زمان ارائه درس: شنبه ها 8-10	ساعت مشاوره: پنجشنبه ها 8-12 مدرس: دکتر محمد حسین فرزایی

هدف کلی درس: انتظار میرود در پایان ارائه درس دانشجو آشنایی کافی با فارماکولوژی، نحوه عملکرد و سرنوشت داروها در بدن انسان داشته باشد. بعلاوه شرح مختصری از داروهای مورد استفاده در درمان بیماری های مختلف و تداخل آنها با تست های آزمایشگاهی را بداند.

اهداف کلی جلسات و اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه :

جلسه	هدف کلی	اهداف ویژه:
1	تعریف فارماکولوژی	در پایان هر جلسه دانشجو باید قادر باشد: 1) علم فارماکولوژی را تعریف کند. 2) داروها را از نظر منشا طبقه بندی کند. 3) با انواع نامگذاری داروها آشنا باشد. 4) مفهوم نیمه عمر بیولوژیک داروها را بشناسد. 5) انواع اشکال دارویی را شناخته و ویژگی هر یک را توضیح دهد.
2	تاثیر دارویی و تداخل دارویی	1) نحوه تاثیر داروها را بشناسد. 2) تداخلات دارویی را توصیف کند. 3) مفهوم آگونیست و آنتاگونیست را توصیف کند. 4) شرایط خاص مصرف دارو در افراد کهنسال را بشناسد. 5) احتیاطات مصرف دارو برای نوزادان و کودکان را بشناسد.

6) محدودیت های مصرف دارو در خانم های باردار را بشناسد.		
1) اصول ایمنی برای تجویز داروها را بشناسد. 2) فرآیند دستور شفاهی داروها را بشناسد. 3) آگاهی کامل از نحوه استفاده از دستورات کتبی داشته باشد. 4) 5 قانون جهت تجویز دارو به بیمار را توصیف کند. 5) روش های مختلف تجویز داروها را بداند. 6) مزایا و معایب هر روش را توضیح دهد. 7) با خطرات هر یک از روش های تجویز دارو آشنایی کافی داشته باشد.	ایمنی در تجویز دارو	3
1) شناخت کامل از سیستم های اندازه گیری داشته باشد. 2) غلظت داروها و درصد دارویی را محاسبه کند. 3) دوز دارو بر اساس نسبت های خاص را محاسبه کند. 4) قطرات داروهای وریدی را محاسبه کند. 5) محاسبه دوز دارویی در نوزادان و کودکان و همچنین افراد کهن سال را به درستی انجام دهد.	محاسبه دوز دارویی	4
1) توزیع مایعات در بدن را توصیف کند. 2) مایعات درون سلولی و برون سلولی و همچنین الکترولیت های اصلی هر یک را بشناسد. 3) حرکت مایع و الکترولیت بین سلولی و خارج سلولی را توضیح دهد. 4) انتقال فعال و غیر فعال را توضیح دهد. 5) مفاهیم هایپوتونیک، ایزوتونیک و هیپرتونیک را توضیح دهد. 6) کلونید و کریستالوئید ها توصیف کند. 7) ضرورت و ممنوعیت ها در تجویز مایعات وریدی در	مایعات و الکترولیت ها	5

مرحله پیش بیمارستانی را توضیح دهد. 8) عوارض جانبی و خطرات احیاء با مایعات در بیماران با خونریزی غیر قابل کنترل را شناخته و اجرا نماید.		
1) شناخت کلی از سیستم عصبی بدن داشته باشد. 2) عملکرد سیستم عصبی سمپاتیک و پاراسمپاتیک را بشناسد. 3) میانجی های عصبی هر یک را بشناسد. 4) داروهای مقلد سمپاتیک و پاراسمپاتیک را شناخته و کاربرد بالینی هر یک را توضیح دهد. 5) داروهای از بین برنده اثر سمپاتیک و پاراسمپاتیک را شناخته و کاربرد بالینی هر یک توضیح دهد. 6) عوارض جانبی هر یک از دسته های دارویی فوق را توصیف کند.	داروهای موثر بر سیستم عصبی خودکار	6
1) اثر بیکربنات سدیم و آتروپین در فوریت های قلب و عروق را توضیح دهد. 2) داروهای ضد آریتمی (آمبودارون، لیدوکائین و ...) را بشناسد. 3) داروهای مسدود کننده کانال کلسیم و کاربردهای بالینی آنها را توصیف کند. 4) گلیکوزیدهای قلبی و کاربردهای بالینی آنها را توصیف کند. 5) داروهای فیبرینولیتیک و کاربردهای بالینی آنها را توصیف کند. 6) نیتريت ها و کاربردهای بالینی آنها را توصیف کند. 7) مسدود کننده های کانال پتاسیم و کاربردهای بالینی آنها را	داروهای قلب و عروق	7

توصیف کند. (8) اثر داروهای مقلد سمپاتیک (اپی نفرین، نوراپی نفرین، دوپامین و دوبوتامین را توضیح دهد.		
(1) دیورتیک های مهارکننده کربنیک انهیدراز را شناخته و کاربرد بالینی و عوارض جانبی آنها را توضیح دهد. (2) دیورتیک های موثر بر قوس هنله را شناخته و کاربرد بالینی و عوارض جانبی آنها را توضیح دهد. (3) دیورتیک های تیازیدی را شناخته و کاربرد بالینی و عوارض جانبی آنها را توضیح دهد. (4) دیورتیک های نگهدارنده پتاسیم را شناخته و کاربرد بالینی و عوارض جانبی آنها را توضیح دهد.	دیورتیک ها	8
(1) دیابت تیپ 1 و 2 را توضیح دهد. (2) انواع انسولین و کاربردهای آن را توضیح دهد. (3) کاربرد و عوارض مشتقات سولفونیل اوره را توصیف کند. (4) کاربرد و عوارض مشتقات بی گوانید را توصیف کند. (5) کاربرد و عوارض مهارکننده های آلفاگلوکوزیداز را توصیف کند. (6) کاربرد و عوارض مگلی تینیدها را توصیف کند. (7) کاربرد و عوارض گلوکاگون را توصیف کند.	داروهای خوراکی ضد دیابت و انسولین	9
(1) انواع کم خونی را بشناسد. (2) اندیکاسیون مصرف آهن تزریقی و خوراکی را توضیح دهد. (3) اندیکاسیون مصرف ویتامین ب12 و فولیک اسید را توضیح دهد. (4) مسمومیت حاد و مزمن با آهن و همچنین درمان انواع	داروهای خون ساز	10

مسمومیت را توضیح دهد.		
(1) مسکن های مخدر را شناخته و توضیح دهد. (2) عوارض جانبی مخدرها را توضیح دهد. (3) مسکن های غیر مخدر را شناخته و توضیح دهد. (4) عوارض جانبی مسکن های غیر مخدر را توضیح دهد. (5) اندیکاسیون مصرف و عوارض داروهای NSAID را شناخته و توضیح دهد.	دارو های کنترل کننده درد، ضد تب و التهاب	11
(1) کاربردها و عوارض جانبی پنی سیلین ها و سفالوسپورین ها را توضیح دهد. (2) کاربردها و عوارض جانبی تتراسیکلین ها را توضیح دهد. (3) کاربردها و عوارض جانبی آمینوگلیکوزیدها را توضیح دهد. (4) کاربردها و عوارض جانبی ماکرولیدها را توضیح دهد. (5) کاربردها و عوارض جانبی ضد ویروس ها را توضیح دهد.	آنتی بیوتیک ها (ضد باکتری، ضد ویروس)	12
(1) کاربردها و عوارض جانبی آزول های ضد قارچ را توضیح دهد. (2) کاربردها و عوارض جانبی سایر داروهای ضد قارچ را توضیح دهد. (3) کاربردها و عوارض جانبی پنی سیلین ها و سفالوسپورین	داروهای ضد قارچ و ضد انگل	13

ها را توضیح دهد. (4) کاربردها و عوارض جانبی داروهای ضد انگل را توضیح دهد. (5) کاربردها و عوارض جانبی داروهای ضد کرم را توضیح دهد.		
(1) اثرات داروهای کوتیکوتیکواستروئیدی در بدن را بشناسد. (2) اندیکاسیون مصرف و عوارض جانبی آنها را توضیح دهد. (3) آنتاگونیست های کوتیکواستروئیدها را توضیح دهد.	کورتیکواستروئیدها	14
(1) شناخت کافی از بیماری نقرس و هیپراوریسمی داشته باشد. (2) کاربردها و عوارض جانبی کلشی سین را توضیح دهد. (3) کاربردها و عوارض جانبی آلوپورینول را توضیح دهد.	نقرس و هیپراوریسمی	15
(1) اثر هیستامین در بدن را توضیح دهد. (2) مکانیسم اثر آنتی هیستامین ها را توضیح دهد. (3) کاربردهای بالینی آنتی هیستامین ها را توضیح دهد. (4) عوارض جانبی آنتی هیستامین ها را توضیح دهد.	آنتی هیستامین ها	16
(1) اثر داروهای شیمیایی بر مقادیر هر یک از تست های آزمایشگاهی را توضیح دهد. (2) تداخلات ترکیبات داروهای فارماکولوژیک را با مراحل مختلف تست های آزمایشگاهی شرح دهد.	تداخل داروها با تست های آزمایشگاهی	17

منابع اصلی درس:

1. فارماکولوژی پزشکی گات آخرین چاپ
2. فارماکولوژی پزشکی کاتزونگ آخرین چاپ
3. مطالب کلاسی

روش تدریس:

سخنرانی، ارائه اسلاید و انیمیشن های مرتبط با موضوع درس جهت تفهیم بهتر مطالب، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

رسانه های کمک آموزشی

ویدئو پروژکتور، وایت برد.

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	نمره	روش آزمون	آزمون
8-10	وسط ترم	8	سوالات تشریحی و مسئله	میان ترم
8-10	پایان ترم	12	سوالات تشریحی و مسئله	پایان ترم

مقررات درس و انتظارات از دانشجوی:

با توجه به مفهومی بودن درس در این درس از دانشجویان انتظار می رود مقررات زیر را رعایت نمایند:

1- در همه جلسات حضور یافته و با دقت در مطالب، اشکالات خود را مطرح نمایند.

2- منابع درس مطالعه شود.